

POSTANOWIENIE

Dnia 26 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ryszard Witkowski

w sprawie **O.Z. i in.**,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 26 listopada 2024 r.

na posiedzeniu bez udziału stron

kwestii dopuszczalności wniosku obrońcy skazanego o wyłączenie w trybie art. 41 § 1 k.p.k. sędziów Sądu Najwyższego: Anny Dziergawki, Antoniego Bojańczyka i Adama Rocha,

na podstawie art. 29 § 4 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym oraz art. 41 § 2 k.p.k. *per analogiam* oraz art. 41a k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

wniosek o wyłączenie sędziów Sądu Najwyższego: Anny Dziergawki, Antoniego Bojańczyka i Adama Rocha od rozpoznania sprawy II KK 330/23 z powodu okoliczności towarzyszących powołaniu na urząd – pozostawić bez rozpoznania.

UZASADNIENIE

Obrońca O.Z. w piśmie datowanym na 3 września 2024 r. zażądał wyłączenia **sędziów Sądu Najwyższego: Anny Dziergawki, Antoniego Bojańczyka i Adama Rocha** od orzekania w sprawie zarejestrowanej w Sądzie Najwyższym pod sygn. akt II KK 330/23, a zatem rozpoznania kasacji od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 8 lutego 2023 r. sygn. akt II AKa 444/22,

zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie z 13 czerwca 2022 r. sygn. akt V K 134/21.

W przedmiotowym wniosku autor domaga się wyłączenia sędziów Sądu Najwyższego: Anny Dziergawki, Antoniego Bojańczyka i Adama Rocha od orzekania w przedmiotowej sprawie w trybie art. 41 § 1 k.p.k., ograniczając się jednak część motywacyjną wniosku do zakwestionowania prawidłowości ich powołania na stanowiska sędziów Sądu Najwyższego, albowiem poprzedził je wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, zatem w ocenie wnioskodawcy – nastąpiło w wadliwej procedurze nominacyjnej, naznaczonej naruszeniem standardów niezawisłości i bezstronności. W sferze argumentacyjnej uzasadnienia wskazał uchwałę Sądu Najwyższego z 2 czerwca 2022 r. sygn. akt I KZP 2/22.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Wniosek jest niedopuszczalny i dlatego należało pozostawić go bez rozpoznania.

Niewątpliwie art. 41 § 1 k.p.k. ma chronić przed rozpoznaniem sprawy przez sędziego stronniczego, ale w zaistniałym układzie procesowym nie ma on zastosowania. Okoliczności powołania sędziów na urząd nie są bowiem objęte zakresem oddziaływania tego przepisu. Zostały one wykluczone wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 4 marca 2020 r. w sprawie P 22/19 (Dz.U. z 2020 r. poz. 413), stwierdził, że art. 41 § 1 w zw. z art. 42 § 1 k.p.k. w zakresie, w jakim dopuszcza rozpoznanie wniosku o wyłączenie sędziego z powodu wadliwości powołania sędziego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, w skład której wchodzi sędziowie wybrani na podstawie art. 9a ustawy z 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa, jest niezgodny z art. 179 w zw. z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji RP. Oznacza to, że decyzja o wyłączeniu sędziego na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. nie może przyjmować za podstawę faktyczną okoliczności, iż dany sędzia został powołany na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa działającej i ukształtowanej na podstawie obecnie obowiązujących przepisów.

Aktualnie wyłącznie predystynowanym do badania spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu i jego postępowania po powołaniu, jeżeli w okolicznościach danej sprawy może to doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy, stanowi tryb tzw. testu niezawisłości i bezstronności, z art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym, z ograniczeniem wynikającym z art. 29 § 4, zgodnie z którym: *„Okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego Sądu Najwyższego nie mogą stanowić wyłącznej podstawy do podważenia orzeczenia wydanego z udziałem tego sędziego lub kwestionowania jego niezawisłości i bezstronności”*. Ta regulacja weszła w życie w dniu 15 lipca 2022 r. i pozostając w relacji *lex specialis* względem art. 41 § 1 k.p.k., wyłączyła możliwość badania określonych w niej przesłanek w ogólnej procedurze nie tylko przy zastosowaniu instytucji przywidzianej w tym przepisie, ale każdej innej.

Ponieważ sam fakt, iż władze wykonawcze lub ustawodawcze uczestniczą w procesie mianowania sędziego, nie może prowadzić do powstania zależności sędziego od tych władz, ani do wzbudzenia wątpliwości co do jego bezstronności, nie sposób uznać twierdzenia, że powołanie wskazanych sędziów na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, automatycznie wywołuje uzasadnioną wątpliwości co do ich bezstronności. Takie fakty każdorazowo trzeba wykazać, w szczególności takie które świadczyłyby o wywieraniu na zainteresowanego po mianowaniu presji czy otrzymywaniu instrukcji w ramach wykonywania swoich obowiązków (zob. wyrok TSUE z 9 lipca 2020 r. w sprawie C - 272/19, VQ przeciwko Land Hessen, w pkt 54).

Skoro więc wniosek o wyłączenie sędziów Sądu Najwyższego: Anny Dziergawki, Antoniego Bojańczyka i Adama Rocha w trybie art. 41 § 1 k.p.k., w aspektach w nim wskazanych, został oparty wyłącznie na okoliczności odnoszącej się do jego powołania na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego z rekomendacji Krajowej Rady Sądownictwa w składzie ukształtowanym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa

oraz niektórych innych ustaw – to uznać należy, że wniosek ten jest niedopuszczalny z mocy ustawy.

Na marginesie zaznaczyć należy, iż w odniesieniu do SSN Anny Dziergawki zasadność takiego rozstrzygnięcia ugruntowuje treść postanowienia Sądu Najwyższego z 7 lutego 2024 r. (KRI 272), którym nie uwzględniono tożsamego wniosku obrońcy z 18 września 2023 r.

Ze wskazanych wyżej powodów Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

[WB]

r.g.